

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS PAGRINDU UAB „TRONHILL“ DARBO SKELBIME TYRIMO

2023 m. vasario 20 d. Nr. (22)SI-8)SP-13
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2022 m. lapkričio 30 d. gavo informaciją apie tai, jog interneto tinklalapyje www.darbo.lt skelbiamas darbo skelbimas, kuriame nurodoma, jog UAB „Tronhill“ (toliau – Bendrovė) siūlo dabą apmušėjui (-ai) (toliau – Skelbimas). Skelbime nurodoma, jog pageidautinas kandidatų amžius iki 50 metų.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – Lygių galimybių kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, 2022 m. gruodžio 5 d. pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl galimo Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatų pažeidimo.

Vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2022 m. gruodžio 21 d. raštu Nr. (22)SI-8)S-604 bei 2023 m. sausio 18 d. raštu Nr. (22)SI-8)S-26 Bendrovės administracijos buvo paprašyta pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Skelbime nurodytų reikalavimų dėl kandidatų amžiaus. Bendrovė taip pat buvo informuota apie Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje numatytą įrodinėjimo pareigą.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2023 m. vasario 3 d. Tarnyboje gautame Bendrovės paaiškiniame nurodoma, jog 2022 m. lapkričio 29 d. interneto tinklalapyje www.darbo.lt buvo paskelbtas Skelbimas, kuriame buvo nurodyta, jog Bendrovė siūlo dabą apmušėjui (-ai). Skelbime buvo nurodyta, jog pageidautinas, tačiau neprivalomas, kandidatų amžius iki 50 metų. Bendrovė pažymėjo, jog siūlomas pareigas

atliekantis darbuotojas turėtų būti fiziškai ištvėringas, tačiau Skelbimo nuostata dėl pageidaujamo kandidatų amžiaus buvo nurodyta dėl klaidos.

Bendrovė taip pat nurodė, jog 2023 m. sausio 2 d. į Skelbimu siūlytas pareigas Bendrovėje yra priimtas 1969 metais gimęs asmuo.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Bendrovė, paskelbusi Skelbimą dėl siūlomo mikroautobuso vairuotojo darbo, nepažeidė Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatų, pagal kurias skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti

diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

Tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2022 m. lapkričio 29 d. interneto tinklalapyje www.darbo.lt buvo paskelbtas Skelbimas, kuriame buvo nurodyta, jog Bendrovė siūlo dabą apmušėjui (-ai). Skelbime buvo nurodyta, jog pageidautinas, tačiau neprivalomas, kandidatų amžius iki 50 metų. Bendrovė pažymėjo, jog siūlomas pareigas atliekantis darbuotojas turėtų būti fiziškai ištvermingas, tačiau Skelbimo nuostata dėl pageidaujamo kandidatų amžiaus buvo nurodyta dėl klaidos.

Pabrėžtina, jog remiantis Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatomis, skelbimuose priimti į darbą, draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę *inter alia* amžiaus pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus.

Konstatuotina, jog Skelbimu nurodytas pageidaujamas kandidatų amžius iki 50 metų, laikytinas pirmenybės teikimu nurodyto amžiaus asmenims, kadangi suponuojama, kad tik nurodyto amžiaus asmenys gali atlikti nurodytas pareigas ir tik šiems asmenims siūlomos Skelbime nurodytos pareigos. Bendrovė nepateikė objektyvaus pagrindimo dėl Skelbime nurodyto amžiaus reikalavimo, tuo neįvykdydama Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje numatytos pareigos skundžiamam asmeniui įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra objektyvių priežasčių, galinčių lemti tai, jog apmušėjo (-os) darbo funkcijos sietinos su jas atliekančio asmens amžiumi, nėra pagrindo teigti, kad šias darbo funkcijas galėtų atlikti tik iki 50 metų amžiaus asmenys, taigi nagrinėjamu atveju amžius nėra būtinas (neišvengiamas) ir lemiantis profesinis reikalavimas.

Tyrimo metu nustatyta, jog Bendrovė 2023 m. sausio 2 d. į Skelbimu siūlytas pareigas įdarbino 54 metų amžiaus asmenį. Be to, šio sprendimo surašymo metu Skelbimas iš interneto svetainės darbo.lt buvo pašalintas.

Konstatuotina, jog Bendrovė nutraukė Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatas pažeidžiančius veiksmus.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 4 punktą, tyrimo metu ar jį atlikęs, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti tyrimą, nutraukus lygias galimybes pažeidžiančius veiksmus.
2. Su sprendimu supažindinti Bendrovės vadovą.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė